

A Közbeszerzési Döntőbizottság figyelem felhívása a konzorciumok jog- és ügyfélképességéről (2010.11.30.)

A Közbeszerzési Döntőbizottság a konzorciumok jog- és ügyfélképességével kapcsolatosan a következőkben ismertetett bírósági ítéletekre és döntőbizottsági joggyakorlatra hívja fel a közbeszerzési eljárásokban részt vevők figyelmét:

I.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 52. §-a lehetővé teszi, hogy több ajánlattevő közösen is tehesen ajánlatot (közös ajánlattevők).

Hasonlóképpen a Kbt. a két szakaszból álló eljárások esetében is lehetővé teszi, hogy több részvételre jelentkező közös részvételi jelentkezést nyújtson be (Kbt. 41. § (7) bekezdése).

A Kbt. a következők szerint határozza meg az ajánlattevő, illetőleg a részvételre jelentkező fogalmát:

A Kbt. 4. § 1. pontja szerint ajánlattevő: az a természetes személy, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég vagy személyes joga szerint jogképes szervezet vagy külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, aki, illetőleg amely

a) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot tesz, továbbá

b) az 59. § (5) bekezdés a) pontja alkalmazásában az is, aki (amely) az ajánlati biztosítékot az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátotta, továbbá

c) az ajánlattételi határidő lejártáig az a), b) pontokban foglaltakon kívül az is, aki (amely) a dokumentációba az ajánlatkérőnél beletekintett, illetőleg azt átvette, vagy kiegészítő tájékoztatást kér, vagy előzetes vitarendezést kezdeményez.

A Kbt. 4. § 31. pontja értelmében részvételre jelentkező: az a természetes személy, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, aki (amely)

a) a két szakaszból álló eljárás első, részvételi szakaszában részvételi jelentkezést nyújt be, továbbá

b) a 102. § (5) bekezdés alkalmazásában az is, aki (amely) a részvételi dokumentációt átvette, továbbá

c) a részvételi határidő lejártáig az a), b) pontokban foglaltakon kívül az is, aki (amely) a dokumentációba az ajánlatkérőnél beletekintett vagy kiegészítő tájékoztatást kér vagy előzetes vitarendezést kezdeményez.

A közbeszerzési eljárásokban az ajánlattevők és a részvételre jelentkezők számos esetben közös ajánlattevőként, illetőleg közös részvételre jelentkezőként nyújtják be ajánlatukat, részvételi jelentkezésüket.

A Kbt. 2010. szeptember 15. napjától hatályos 70. § (6) bekezdése kimondja, hogy ha egy - a 4. § 2. pontjának a)-d) alpontjai hatálya alá nem tartozó - személy (szervezet) a közbeszerzés értékének huszonöt százalékát meghaladó mértékben fog részt venni a szerződés - részajánlat-tételi lehetőség biztosítása esetén egy részre vonatkozó szerződés - teljesítésében, akkor nem lehet alvállalkozónak minősíteni, hanem az ajánlatban és a szerződés teljesítése során közös ajánlattevőként kell, hogy szerepeljen.

A Kbt. ezen új rendelkezésére tekintettel feltehetően még több esetben kerül sor közös ajánlattétel, illetőleg közös részvételi jelentkezés benyújtására.

Az általános gyakorlat szerint az ajánlatkérők az ajánlati/ajánlattételi felhívásban előírják, hogy közös ajánlattétel esetében az ajánlatához csatolni kell a közös ajánlattevők által megkötött polgári jogi szerződést (konzorciumi szerződést), mely szerződéssel kapcsolatosan - így különösen a közös ajánlattevők képviselével, illetőleg a felelősségvállalásával - az ajánlatkérők elvárásokat fogalmaznak meg. Ugyanez mondható el a részvételi felhívásokra is.

A Fővárosi Ítéltábla alábbiakban ismertetett jogerős ítéletei értelmében a konzorciumoknak jogképességük, önálló jogalanyiságuk nincs, saját nevük alatt jogok szerzésére és kötelezettségek vállalására nem jogosultak. A konzorciumot polgári jogi szerződés hozza létre, a konzorciumi szerződés a szerződő felek között kötelmi jogviszonyt keletkeztet. A konzorciumi szerződéssel nem jön létre a szerződő felektől elkülönült jogi személy. Sem a Kbt., sem más jogszabály a konzorciumot jogalanyisággal, jogképességgel nem ruházza fel.

A Fővárosi Ítéltábla a 2009. november 18. napján meghozott 3.Kf.27.267/2009/11. számú ítéletében ([letölthető innen](#)) arra az álláspontra helyezkedett, hogy a konzorcium nem jogi személy, harmadik személyek felé szerződéses nyilatkozatot a tagok személyesen vagy képviselő útján tehetnek.

A Fővárosi Ítéltábla kifejtette azt is, hogy a konzorcium a Kbt. 4. § 1. és 31. pontjaiban felsorolt személyi körbe nem tartozik. A konzorcium nem jogi személy, nem jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és a személyes joga szerint sem jogképes szervezet.

Az ítélet indokolása szerint a konzorcium nem jogi személy és a szerveződés mögött nincs olyan egyéb jogszabályi előírás sem, amely következtében jogi személyiség hiányában jogalanyisága elfogadható lenne. „A tagok szerződése a közbeszerzési eljárásban való részvétel szempontjából annyiban volt jelentős, amennyiben a konzorcium képviselője a tagok nevében a közbeszerzési eljárásban nyilatkozatokat tehetett”.

„Annak ellenőrzésekor, hogy a jelentkezés megfelel-e a kiírás feltételeinek, a konzorciumot, mint közös részvételre jelentkezőt (Kbt. 52. §) kellett az ajánlatkérőnek vizsgálnia, mert a Kbt. 4. § 31. pontjába foglalt előírást csak a konzorciumi tagok teljesítik”.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a fentiekre tekintettel a jelenlegi jogi szabályozás mellett javasolja, hogy az ajánlatkérők valamennyi közbeszerzési eljárás esetében írják elő követelményként, hogy közös ajánlattétel vagy közös részvételi jelentkezés esetében az ajánlat, illetőleg a részvételi jelentkezés kétséget kizáró módon, egyértelműen tartalmazza, hogy kik a közös ajánlattevők, illetőleg a közös részvételre jelentkezők.

A Közbeszerzési Döntőbizottság az esetleges jogviták elkerülése érdekében a közös ajánlattevőknek, illetőleg közös részvételre jelentkezőknek azt javasolja, hogy a jövőben az ajánlattételük, illetőleg részvételi jelentkezésük benyújtásakor azt ne konzorciumként (ne konzorcium elnevezés alatt) tegyék meg, hanem a felolvasólapon és az ajánlat, illetőleg a részvételi jelentkezés többi részében is a közös ajánlatot, közös részvételi jelentkezést benyújtók nevének, címének felsorolásával, egyértelműen közös ajánlattevőként, illetőleg közös részvételre jelentkezőként (közös ajánlattevők, illetőleg közös részvételre jelentkezők elnevezés alatt).

Javasolja ezt a Közbeszerzési Döntőbizottság a jelen figyelem felhívás II. fejezetében irtakra is, melyben a Közbeszerzési Döntőbizottság a közös ajánlattevőknek, illetőleg közös részvételre jelentkezőknek azt javasolja, hogy amennyiben ajánlatukat, illetőleg részvételi jelentkezésüket konzorciumként (konzorcium elnevezés alatt) nyújtották be, a jogorvoslati kérelemben a konzorcium minden egyes tagja önállóan, nevének és székhelyének feltüntetésével kérelmezőként kerüljön megnevezésre. Ebben az esetben eltérhet a közbeszerzési eljárás ajánlattevője, részvételre jelentkezője (konzorciumként történt ajánlattétel, részvételi jelentkezés esetében) és a jogorvoslati eljárás kérelmezője (közös ajánlattevők, közös részvételre jelentkezők), amely adott esetben felesleges jogvitákat eredményezhet.

II.

Jogvitákat eredményezett az, hogy a közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként vagy részvételre jelentkezőként részt vett konzorcium jogosult-e jogorvoslati kérelem benyújtására.

A jogvitákban eljáró bíróságok egymással ellentétes jogi álláspontra helyezkedtek a kérelmező személye, a jogorvoslati kérelem előterjeszhetősége tekintetében.

A Kbt. 323. § (1) bekezdése értelmében kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az olyan ajánlattevő, részvételre jelentkező vagy egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti.

A Fővárosi Ítéltábla a 2009. október 29. napján meghozott 4.Kf.27.226/2009/8. számú ítéletében ([letölthető innen](#)) arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a részvételi jelentkezést a konzorcium nyújtotta be és emiatt részvételi jelentkezését nem nyilvánították érvénytelennek, illetőleg emiatt jogorvoslati kérelmet nem nyújtottak be, így a konzorcium által kezdeményezett jogorvoslati eljárásban a konzorcium, mint részvételre jelentkező státusza nem vitatható, részvételre jelentkezőként jogosult volt a jogorvoslati kérelem előterjesztésére.

A Fővárosi Ítéltábla másik tanácsa a már hivatkozott 2009. november 18. napján meghozott 3.Kf.27.267/2009/11. számú ítéletében ([letölthető innen](#)) viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nem jogképes, nem önálló jogalany, ezért saját neve alatt jogok szerzésére, kötelezettségek vállalására nem jogosult konzorcium egyéb törvényi felhatalmazás hiányában a jogorvoslati kérelem előterjesztésére nem volt jogosult.

A Legfelsőbb Bíróság előtt egymással párhuzamosan mindkét ítélet kapcsán felülvizsgálati eljárás van folyamatban, melyekben az eldöntendő jogkérdés az, hogy konzorcium jogosult-e jogorvoslati kérelem jogszerű előterjesztésére.

A Fővárosi Bíróság a közelmúltban, a 2010. október 6. napján meghozott 12.K.34.754/2009/8. számú ítéletében ([letölthető innen](#)) arra az álláspontra helyezkedett, hogy a „konzorcium két független jogalany olyan alkalmi társulása, amely közös név alatti megjelenésre csak, mint a közbeszerzési eljárás részvételi jelentkezője jogosult, de a hatósági, illetve bírósági eljárásban ügyfélként, illetve pertársak. A konzorcium – ami jelen esetben két önálló jogi személy alkalmi gazdasági érdekközössége, melyből az egyik tag a vezető tag -, nem jogképes, nem önálló jogalany, saját neve alatt jogok szerzésére, kötelezettségek vállalására nem jogosult, nincs a tagjaitól elkülönült szervezete. Egyéb törvényi felhatalmazás hiányában a jogorvoslati kérelem előterjesztésére nem volt jogosult”.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.267/2009/11. számú és a Fővárosi Bíróság 12.K.34.754/2009/8. számú ítéleteiben foglaltakra tekintettel a 2010. november 24. napján meghozott D.802/27/2010. és D.803/29/2010. számú, a 2010. november 26. napján meghozott D.906/2/2010. számú végzéseivel a konzorciumok kérelmére indult jogorvoslati eljárásokat érdemi vizsgálat nélkül megszüntette, illetőleg a konzorcium által benyújtott jogorvoslati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Megállapította, hogy a konzorciumok a jogorvoslati kérelem benyújtására nem voltak jogosultak, a jogorvoslati eljárásokban nem volt joghatályosan előterjesztett jogorvoslati kérelem.

A Közbeszerzési Döntőbizottság - annak érdekében, hogy a kérelmező személyének megnevezése ne képezze akadályát a jogorvoslati eljárás megindításának, illetőleg lefolytatásának - a közös ajánlattevőknek, illetőleg közös részvételre jelentkezőknek azt javasolja, hogy amennyiben ajánlatukat, illetőleg részvételi jelentkezésüket konzorciumként (konzorcium elnevezés alatt) nyújtották be, a jogorvoslati kérelemben a konzorcium minden egyes tagja önállóan, nevének és székhelyének feltüntetésével kérelmezőként kerüljön megnevezésre.

Ebben az esetben az igazgatási szolgáltatási díjat, a közös kérelmezőknek egyszeresen kell megfizetniük.

Amennyiben a konzorcium (jogi) képviselőt kíván megbízni a jogorvoslati eljárás során történő képviselőre, a Közbeszerzési Döntőbizottság javasolja, hogy a képviselő részére adott meghatalmazást a konzorcium minden egyes tagja, mint kérelmező írja alá, így valamennyi közös ajánlattevő, illetőleg közös részvételre jelentkező nevében jogosult lesz eljárni a képviselő.

A Közbeszerzési Döntőbizottság a Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati eljárások során meghozott döntéseiről, azok meghozatalát követően tájékoztatást ad.

[Vissza](#)